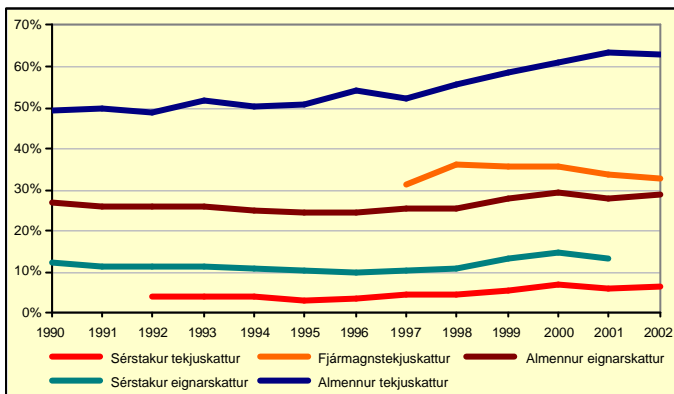

11. september 2003

Hversu margir borga skattana ?

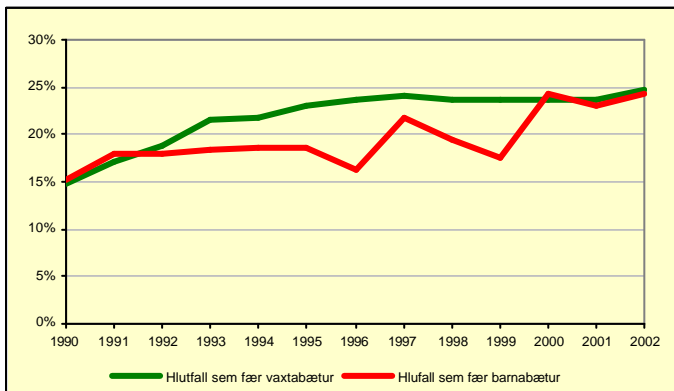
Meðal þess sem fram kemur í upplýsingum frá embætti ríkisskattstjóra vegna álagningar skatta eru upplýsingar um fjölda þeirra sem greiða tiltekna skatta eða njóta þeirra bóta sem skattkerfið býður upp á. Fróðlegt er að sjá hvernig hlutfall þessara aðila af heildarfjölda framteljenda hefur þróast á undanförmum árum.

Nær allir framteljendur greiða útsvar til sveitarfélaga, annað hvort sjálfir eða ríkissjóður greiðir útsvarið ef tekjur viðkomandi ná ekki skattleysismörkum.

Mun færri framteljendur greiða hins vegar tekjuskatt til ríkissjóðs eða rétt rúmlega 60%. Hlutfallið var nálægt 50% á samdráttarárunum 1990-1995 en hækkaði síðan samhlíða auknum kaupmætti á hagvaxtarskeiðinu á árunum 1995-2001. Þrátt fyrir að hærri hlutfall framteljenda hafi greitt tekjuskatt á undanförmum árum en á samdráttar- og stöðunarárunum á fyrri helmingi tíunda áratugarins greiðir þó enn rúmlega þriðjungur framteljenda engan tekjuskatt til ríkisins. Barna- og vaxtabætur greiða allan tekjuskatt fyrir tæplega 6% framteljenda og því greiða yfir 42% framteljenda engan tekjuskatt. Sérstakan tekjuskatt, svo nefndan hátekjuskatt, hafa 6-7% framteljenda þurft að greiða undanfarin ár eða um 9% þeirra sem borga hinn almenna tekjuskatt.

Almennur eignarskattur hefur verið lagður á um eða innan við 30% allra framteljenda en sérstakur eignarskattur náði til tæplega 15% þeirra þegar mest var. Hann hefur nú verið lagður af en hann var lagður á allt að helming þeirra sem yfir höfuð greiddu eignarskatt. Fjármagnstekjuskattur var lagður á rúmlega þriðjung framteljenda þegar mest var en hlutfall þeirra hefur farið nokkuð lækkandi á undanförmum árum.

Barnabætur fá þeir framteljendur sem framfæra börn innan 16 ára. Þær eru greiddar vegna barna sem eru yngri en 7 ára en tekjutengdar barnabætur fá þeir sem framfæra börn á aldrinum 7 til 16 ára. Fjöldi barna yngri en 16 ára hefur verið stöðugur hér á landi mörg undanfarin ár, um 70.000 og barnafjöldi á aldrinum 7-16 ára sömuleiðis, tæplega 40.000. Hlutfall framteljenda sem nýtur barnabóta hefur hins vegar vaxið umtalsvert á því tímabili sem sýnt er á myndinni. Það stafar ekki síst af því að mjög hefur verið dregið úr tekjutengingu bóttanna. Nú nýtur um það bil fjórðungur framteljenda barnabóta.

Vaxtabóta njóta framteljendur sem uppfylla skilyrði þar um og hlutfall þeirra af framteljendum hefur farið hægt vaxandi undanfarin ár. Hlutfallið er um fjórðungur, nær nákvæmlega það sama og gildir um barnabætur.

Af vettvangi tvísköttunarmála

Ýmislegt hefur áunnist á sviði tvísköttunarmála undanfarna mánuði. Í júní var haldinn fyrsti fundur samninganefnda Íslands og Austurríkis um gerð tvísköttunarsamnings milli ríkjanna. Viðræður gengu vel þó ekki tækist að ljúka samningum og má vænta þess að samningagerð ljúki á næsta fundi sem haldinn verður á vori komanda.

Viðræður milli Íslands og Mexíkó um gerð tvísköttunarsamnings munu hefjast um miðjan þennan mánuð í Reykjavík. Þá hefur samninganefnd frá Rúmeníu verið boðið til fundar í byrjun október að þeirra frumkvæði. Jafnframt hefur verið fallist á beiðni stjórnvalda í Úkraínu um samningaviðræður á þessu ári, en nánari tímasetningar liggja enn ekki fyrir. Sama má raunar segja um upphaf formlegra viðræðna við japönsk stjórnvöld en vonast er til að línur varðandi það mál skýrist fyrir lok þessa árs. Ástralía og Nýja Sjáland er síðan næst á blaði.

Endurskoðun á eldri samningum við Bandaríkin og Þýskaland er enn ólokið og ekki ljóst á þessari stundu hvenær næstu samningafundir verða haldnir. Loks má geta þess að tvísköttunarsamningar Íslands við Litháen og Pólland voru birtir í Gdeild Stjórnartíðinda í apríl sl. og hafa þar með öðlast lögförlegt gildi.

Reglugerðir um opinber innkaup.

Þann 10. september sl. gengu í gildi tvær nýjar reglugerðir á sviði opinberra innkaupa. Annars vegar reglugerð nr. 655/2003 um opinber innkaup á Evrópska efnahagssvæðinu og hins vegar reglugerð nr. 654/2003 um breytingu á reglugerð 705/2001 um innkaup stofnana sem annast vatnsveitu, orkuveitu, flutninga og fjarskipti. Með setningu reglugerða þessara hafa íslensk stjórnvöld að fullu innleitt efni tilskipana Evrópusambandsins um opinber innkaup en það var eitt af meginmarkmiðum laga nr. 94/2001 um opinber innkaup, með síðari breytingum. Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hafði gert athugasemdir um að efnisréttur umræddra tilskipana á sviði opinberra innkaupa væri ekki að fullu innleiddur í landsréttinn og er með reglugerðunum tveimur m.a. komið til móts við þær athugasemdir. Reglugerðirnar gilda um opinber innkaup yfir viðmiðunarfjárhæðum fyrir útbod á Evrópska efnahagssvæðinu og eru í raun nánari útfærsla á IX. til XI. kafla laga nr. 94/2001. Meðal þess sem reglugerðirnar kveða á um er tilhögun hönnunarsamkeppna, tækniforskrifa og staðla, tilkynninga, frávikstilboða, sérleyfissamninga, áætlun fjárhæða og skýrslur um opinber innkaup yfir viðmiðunarfjárhæðum.

Þess má geta að Evrópuþingið hefur til meðferðar drög að nýrri heildarlöggjöf á sviði opinberra innkaupa sem ætlað er að koma í stað núgildandi tilskipana. Fylgist ráðuneytið náið með framvindu þeirrar vinnu á vettvangi Evrópusambandsins.

Tekjur ríkissjóðs jan-júlí		
	2001-2002	2002-2003
12 mánaða breytingar, %		
Skatttekjur alls	4,0	5,2
Tekjuskattar	5,4	0,8
Tryggingagjöld	8,6	9,1
Eignarskattar	-2,2	-15,8
Veltuskattar	3,1	9,4
Tekjur alls	6,8	12,2

Gjöld ríkissjóðs jan-júlí		
	2001-2002	2002-2003
12 mánaða breytingar, %		
Almenn mál	12,9	1,9
Félagsmál	12,7	11,4
Atvinnumál	5,9	5,6
Vaxtagjöld	7,8	-22,3
Önnur útgjöld	4,0	15,9
Gjöld alls	10,7	6,2

Greiðsluafkoma ríkissjóðs jan-júlí		
	2002	2003
Mkr.		
Handbært fé frá rekstri	-13.733	-15.401
Hr. lánsfjárföfnuður	-7.520	1.805
Alborgun lána	-19.877	-18.021
Br. lánsfjárföfnuður	-32.647	-20.591
Lántökur	30.324	24.245
Greiðsluafkoma	-2.323	3.654

Ýmsar hagtölur		
	2002	2003
12 mánaða breytingar, %		
Verðbólga - september	3,1	2,2
Kjarnaverðb. I - september	3,0	2,6
Launavísitala - júlí	6,6	5,7
Heildarvelta janúar-apríl	11	-1,7
Smá.velta janúar-apríl	7,8	3,3
Atvinnuleysi - júlí 2003	2,3	3,0